

𐀜 𐀆 𐀚 𐀛 𐀜 𐀝 𐀞 𐀟 𐀠 𐀡 𐀢 𐀣 𐀤 𐀥 𐀦 𐀧 𐀨 𐀩 𐀪 𐀫 𐀬 𐀭 𐀮 𐀯 𐀰 𐀱 𐀲 𐀳 𐀴 𐀵 𐀶 𐀷 𐀸 𐀹 𐀺 𐀻 𐀼 𐀽 𐀾 𐀿
F U T H A R K H N I A S T B M L R

Språkhistoria

Namn: _____

ska: _____

Cathrine Dolk
Stenhammarskolan, svenska åk 7VT 15

Läroplan och kriterier

Ur Lpo 11

- Språkbruk genom tiderna. De nationella minoritetsspråken i Sverige och deras ställning i samhället.
- Nya ord i språket, till exempel lånord.
- Språkliga strategier för att minnas och lära genom att identifiera nyckelord och föra anteckningar.

TIDSPLAN: Du för anteckningar i detta häfte utifrån de föreläsningar vi har.

Du lämnar in din hemtenta, vilken du gör hemma, senast den 20 mars via edwise.

Eller väljer du att ett skriftligt prov den 13 mars. Meddela v 10 vad du valt.

Betygskriterier

- För E krävs

Eleven kan föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.

- För C krävs

Eleven kan föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader

- För A krävs

Eleven kan föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.

Svenska akademien

Olika sorts språk

- SAOL

- Ordförråd

- Nobelpris

Hur blir ett ord till?

Språket betecknar verkligheten omkring oss,
och när den förändras så följer språket efter

Nästan alla våra ord i vårt språk
har förändrats under tidernas lopp

Hur gör djur?

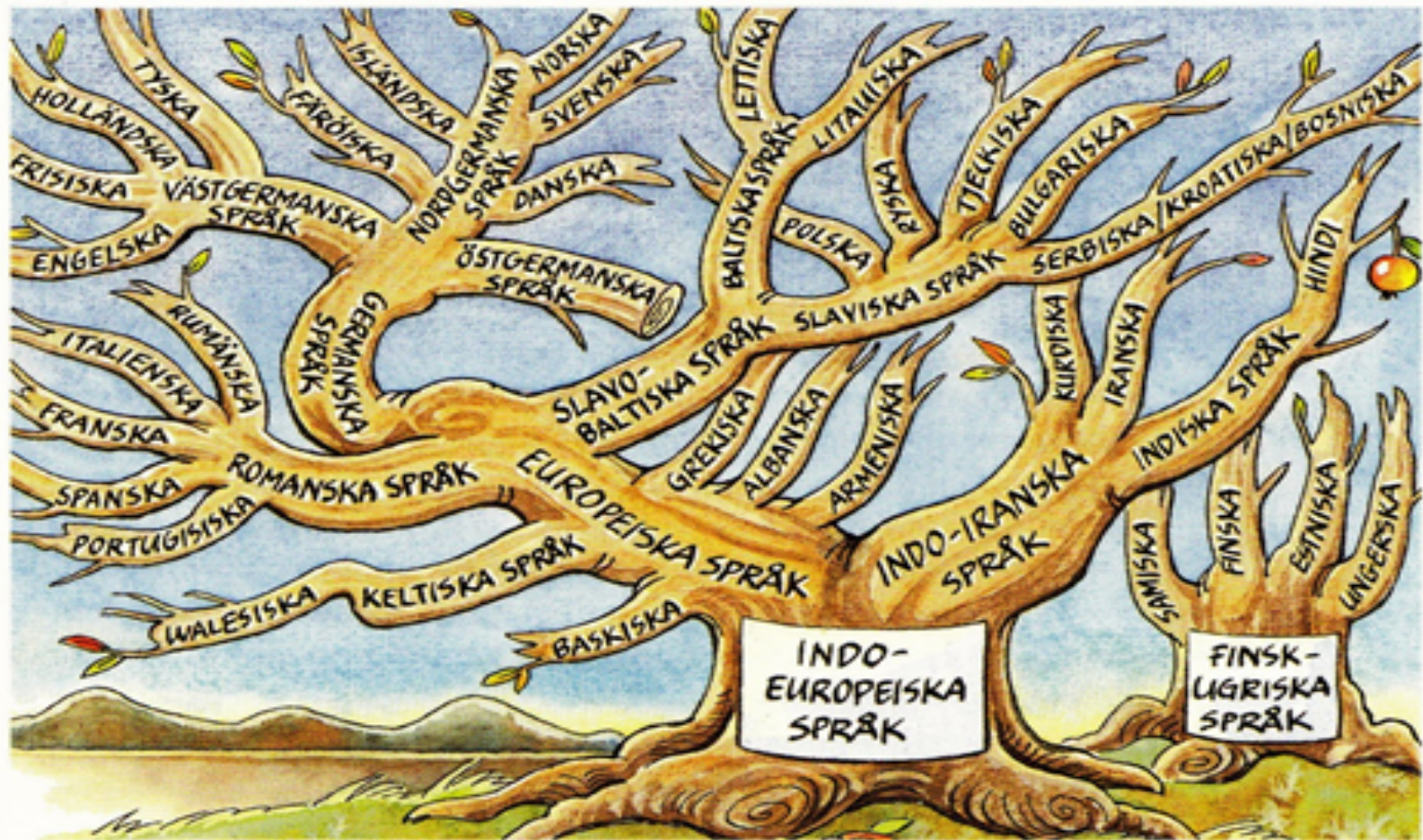
Språkhistoria

HUR
MÅNGA
SPRÅK
FINNS
DET?

DE FEM STÖRSTA SPRÅKEN

Orden har förändrats
i stavning, uttal,
böjning och betydelse..

SPRÅKTRÄD

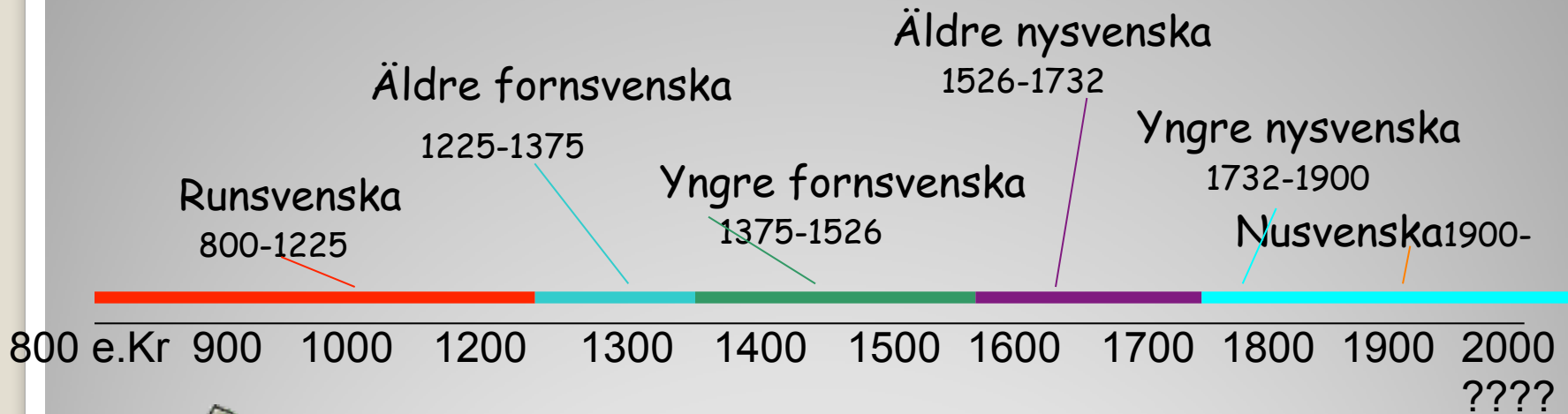
VILKA GRENAR TILLHÖR VÅRT SPRÅK?

Hur spred sig språken?

Likheter - ordet månad

Vårt språks historia brukar delas in i följande perioder:

De flesta runstenarna i Skandinavien. Var finns det flest?

Runinskrifterna är oftast korta och innehåller många person- och ortnamn. De anger ofta att en sten rests till någons minne.

Tyda runskrift =

Hur många finns det?

ƿ ʌ þ ʀ ʁ ʏ * ʒ | ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ
F U T H A R K H N I A S T B M L R

Runsvenska/urnordiska

ca 800-1225

Det fanns också ristare som reste runt och utförde arbeten mot betalning.

Man brukade också rista slingrande mönster av olika djur och växter som dekoration.

Stenarna sattes nästan aldrig på något riktigt gravfält.

De flesta stenar hittas placerade på vackra ställen i naturen.

Under runsvensk tid användes svenska i skrift för första gången.

Det alfabetet kallades för futharken.

På 1100-talet blev Sverige kristet. Biskopar och präster tillsattes, kyrkor byggdes.

Runorna ersattes av det latinska alfabetet. Äldre Västgöotalagen från omkring 1225 blev den första boken på svenska med latinska bokstäver.

Äldre fornsvenska ca 1225-1375

Stavning:

Ä-ljudet stavs med æ,
bokstaven i används även
för j.

Många nya yrken, gav också
många nya ord. Vilka tror du?

I mitten av 1300-talet fick vi en lag för hela riket.

Magnus Erikssons landslag. Svenskan började nu användas mer i skrift.

Många stavade efter sitt eget huvud och efter hur vackert det lät eller såg ut!

Den äldsta rimkrönikan, Erikskrönikan, skrevs under denna epok.

Den handlar om fängslandet av hertigarna Erik och Valdemar vid Nyköping 1317.

Yngre fornsvenska

ca 1375-1526

Stavning:

U ersätts ibland av

W.

Bokstäverna e,i,j,y
används oregelmässigt.

Många berättelser och legender
översattes från latin och det har på
så sätt bevarats många skrifter!

Vilken viktig uppfinning och
av vem?

1526 publicerades Nya Testamentet,
men kom ut 1541 med Gustav Vasas bibel.

Äldre nysvenska
1526-1732

Många lånord ex från franskan.

Meningarna ser ut som i våra dagar.
Att kommatecken saknas beror troligen
på att texten är uppdelad på versrader
med
Ny rad vid varje snedstreck.

Yngre nysvenska

1732-

År 1731 gav Olof von Dalin ut den första tidningen.

I den skrev han på ett mycket klarare och tydligare svenska språk.

Denna tidning har blivit ett gränsmärke mellan äldre och yngre svenska.

Alla gavs möjlighet att gå i skolan. Men vem lärde ut?

Svenska akademien bildades

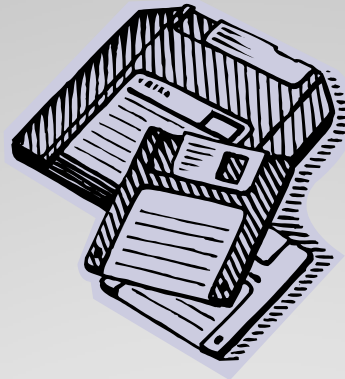
Stavning:

Fram till 1906 förekom en annorlunda stavning:

Istället för v skrevs ofta f, hv, fw

T: dt

- Medias intåg. F
- Invandring, från vilka länder

Slangord

Invandrarsvenska/"Rinkebysvenska"

Nusvenska
1900-

MINIORITY LANGUAGE

- What is it?
- What is required for a language to become a minority language?
- What advantages are there when a language becomes a minority language?

Våra svenska minoritetsspråk

1

2

3

4

5

Och....

TECKENSPRÅK

Hur många tecknar?

Kunna teckna alfabetet och ditt namn